

ni Ivan Wuntara, ki se je rodil v Brucku na Gor. Štajerskem, a ga je avstrijska oblast pred dnevi izgnala v Selnico, ker je bil njegov oče tjakaj pristojen. Hitro po prihodu v pristojno občino je zagrešil omenjeni vlom in pobegnil nazaj v Avstrijo. V Eibiswaldu so ga prijeli avstrijski orožniki in so našli pri njem skoraj ves v Selnici ukradeni denar. Prijeti bo izročen naši oblasti.

Strel iz zasede. Ko se je peljal mehanik Jožef Kmetec pod večer s kolesom proti Turnišču pri Ptuj, je oddal nekdo nanj iz zasede ter teme strel. Krogla je pogodila Kmeteca v leva pleča. Kmeteca so vsega s krvjo oblitega v noči po napadu prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Izsledena tatvina telefonske žice. V smeri iz Ljubljane proti Igu in Tomišlju je bilo bakrene telefonske žice pokradene 100 kg. To žico je pripeljal nek voznik v Ljubljano, kjer jo je hotel vnovčiti kot star baker, a ga je policija zaprla. Voznik je izpovedal, da je prejel žico od nekega starega tatu, kateri je že tudi pod ključem s sokrivci vred.

Vlom v čevljarstvo delavnico. Neznani storilci so vlomili v čevljarstvo delavnico Tomaža Ogrina v Mengšu pri Ljubljani. Odnegli so precej usnja in raznih čevljarstvih potrebščin. Mojster Ogrin je precej oškodovan.

Izpred sodišča.

Obsojena ponarejevalca tombolskih kart. Pred celjskim sodiščem se je vršila 9. novembra obravnava proti bratoma Lovrenču in Ivanu Komove, ki sta ponarejala številke na tombolskih kartah in sta se na tak način večkrat dokopala do lepih dobitkov. Brata sta že bila večkrat kaznovana radi podobnih goljufij. Izsledili so ju na tomboli steklarjev v Hrastniku 29. avgusta, kjer sta skušala s ponarejeno številko na tombolski karti dvigniti 4000 din vredno motorno kolo. Obdolženca sta pred sodiščem očitana dejanja priznala. Lovrenc je bil obsojen na dve leti robije, Ivan na osem mesecev strogega zapora.

Slovenska Krajina

Na potu iz mlina utonil. Alojzij Nemec, 21 letni delavec iz Večeslavcev, je hotel odnesti iz mlina vrečo moke po brvi čez potok. Po nesreči je padel v vodo in utonil. Potegnili so ga po dolgem iskanju iz potoka pri Bistrici.

Občni zbor Prosvetne zveze.

V četrtek 11. novembra predpoldan se je vršil v dvorani Zadržne gospodarske banke v Mariboru občni zbor Prosvetne zveze. Vodil ga je predsednik g. dr. Josip Hohnjec, ki je v svojem govoru poudarjal med drugim to-le:

GOVOR PREDSEDNIKA PROSVETNE ZVEZE G. DR. JOSIPA HOHNJEC

Naloga prosvete je oblikovanje človeka za življenje in za izpolnitev nalog, ki jih stavi življenje. Veliki ruski pisatelj Tolstoj določa to nalogo tudi za šolsko izobrazbo in vzgojo, tem bolj mora to veljati za izvenšolsko vzgojo in prosveto, ki jo vrši naša prosvetna organizacija. Danes se prav čestokrat čuje tožba, da postaja mladina vedno bolj nesposobna za življenje, ker ji manjka ne sicer razuma, marveč značaja. Sam Masaryk, v septembru letošnjega leta umrl predsednik češkoslovaške republike, se pridružuje tej tožbi zlasti glede na mladino, ki je študirala. Ko je naštel vse, kar se tak mladenič nauči na gimnaziji in na vseučilišču, pravi to-le: »Stopi v življenje — za življenje pa ne nese nič s seboj, prav nič! V življenju bi moral biti predvsem značaja, a značajem ni bil stvoren.« Masaryk ima prav, predvsem je potrebno ustvariti značaje. To pa je nemogoče brez rešitve vevlačnega vprašanja o smislu življenja. Ali ima življenje kak smisel? Znani nemški učenjak A. Humboldt je v svojih »Spominih« zapisal to sodbo: »Življenje je največja neumnost.« To je obup nad človekom in človeštvom. Življenje ima svoj smisel. Kaj je smisel življenja? Drevo ima svoj smisel ter ga izpolnjuje, če po svojih notranjih zakonih raste ter rodi listje, cvet in sad. Človek in njegovo življenje ima smisel, če živi človek po notranjih zakonih, ki mu jih objavljata razum in vera, če izpolnjuje svoje dolžnosti kot poedinec in član človeške družbe in če stremi za dosegom

končnega življenjskega namena, ki mu ga je določil Bog, početnik vsega življenja. Življenjski nazor je del svetovnega nazora, ki se ob njem ločijo duhovi. Ločitev duhov je povzročila ter povzroča različnost prosvetnih in vzgojnih smernic.

Julijan in Julijančki

Taka ločitev se pojavlja v vsakem narodu, in to v tem večji meri, čim kulturnejši je narod. Obstoja tudi v našem narodu. Diktatura v naši državi je hotela to razdeljenost in razločenost odpraviti na njej lasten način: ukinila je vse krščanske prosvetne organizacije. Naš slovenski narod je to ukinitve ocenil in občutil prav tako, kot je čutila v 4. stoletju katoliška cerkev ukinitve krščanskih šol po rimskem cesarju Julijanu Odpadniku (umrl 363 po Kr.). Prepoved krščanskih šol so kristjani istovetili z zakonom rimskega prava iz 1. stoletja: »Christianos esse non licet (nikdo ne sme biti kristjan)!« Saj ni krščanstva brez krščanske resnice in krščanskega življenja, oboje pa daje pouk in vzgojo. Zato je bila bolest, ki nas je navdajala pred štirimi leti ob razpustu naše krščanske prosvete, slična bolesti katoličanov v 4. stoletju. Kakor je hotel cesar Julijan z razpustom in prepovedjo krščanskih šol natirati vso mladino v poganske državne šole, tako so hoteli naši JNSarski Julijančki z razpustom krščanskih prosvetnih organizacij pomagati svojim nekrščanskim organizacijam do članstva in razmaha. Julijanova nakana ni uspela, tudi naši JNSarski Julijančki so postali bogatejši na razočaranju. Cesar Julijan je padel v vojni, naši Julijančki pa so padli z vladnih stolčkov. Njegov padec je prinesel vstajenje naše krščanske prosvete. Naši nasprotniki, ki prosveto popolnoma usužnjujejo politiki, so dosegli nekaj, česar niso hoteli: naše ljudstvo je še bolj spoznalo, kakšen zaklad je zanj krščanska narodna prosveta.

Katolištvo

Bogastvo naroda ni samo zemlja, izpopolnitev njenega obličja po znanosti in tehniki, izkoriščanje njenih naravnih sil in zakladov in vobče mnoštvo tvarnih dobrin. Še večje bogastvo kot tvarna kultura je osebnostna kultura vseh članov naroda. V človeku je naravno teženje, da izpopolni svoje življenje in tudi občestva, ki v njih njegovo življenje poteka. Človekov duh je vir, ki iz njega izvira razvoj in izpopolnitev notranjih človekovih zmognosti, zunanjih življenjskih ureditev in ustanov ter v naravi danih eksistenčnih pojavov. Treba je torej predvsem človeškega duha uravnati in upodobiti po božji ideji o človeku. To je najvažnejša sodobna naloga naše prosvete. Če bi jo puščali v nemar, bi izgubili svoje eksistenčno pravo kot krščanska prosvetna organizacija. Vsak član našega naroda bodi cel kristjan, globoko zasidran v krščanski veri in krščanskih krepostih, to je prvi in glavni cilj našega vzgojno-prosvetnega dela. Vzdvižen in plemenit je ta cilj

Knjižnica rajnega češkoslovaškega predsednika

Pokojni češkoslovaški predsednik Masaryk je spadal med najbolj izobražene državnike na svetu. Vse svoje življenje se je živo zanimal za vsa duhovna vprašanja. Skoraj ni pomembnejšega znanstvenega ali leposlovnega dela, ki bi ga ne imel v svoji knjižnici. Že kot dijak in pozneje kot vseučiliški profesor na Dunaju je položil temelj te knjižnice, ki je do njegove smrti narasla na 107.300 knjig. In vse te knjige je natančno zapisoval v seznam. Več nego tretjina knjig kaže sledove njegovega študija. Pri čitanju si je delal obrobne opazke, ki kažejo, kako marljivo se je bavil s knjigo. Razen knjig

Zakopano zlato.

5

Ali zdaj ji ne kaže drugače. Danes popoldne je bil spet Lah tu. Tokrat je bilo vse tiho gori v očetovi izbi. Oče pa je od te ure ves drugačen. Ne reče nič, kar pred se strmi. Niti vpraševati ga noče; saj ve, kako je. Zato je po večerji tudi kar vzela ruto in se ogrnila ter šla. Saj je itak vseeno. Domačija je na kantu, ne pomaga nič.

Ko je prišla na Bistrico, je bila skoraj že noč. Dež je naškrapoval in prve jesenske megle so se kadile po bregih.

Gradiška gospodinja se je začudila, ko je Rozika vprašala po Tinetu.

»Gospodar ni doma, je pri Ožboltu.«

Rozika se je zdrznila:

Pri Anici je torej! si je mislila. Ali kar tako se ne vdam, pa ne in ne!

»Bodite tako dobri pa pošljite koga po njega! Moram govoriti z njim. Veste... no, nekaj ga moram vprašati,« je napol moledovaje silila v starko.

Stisnila se je na klop in se tesneje ovila z ruto, kajti jelo jo je mraziti. Tako je čakala, medtem ko je dekla šla po Tineta.

Ta je sedel pri Ožboltu. Kadila sta vsak iz svoje pipice in si pripovedovala to in ono iz davnih in nedavnih dni. Tine je bil ves drug ko prej nekaj: vesel in zadovoljen mu je bil obraz.

Anica se je večkrat skrivaj ozrla nanj in vsakokrat jo je spreletelo tako toplo prav noter do srca: Saj sem rekla, je pri sebi menila. Tineta so le ljudje tako spaciili — s svojo neumnostjo in brezsrčnostjo...

»Da,« je iznenada dejal Tine, kakor da je uganil, kaj si Anica misli, »pred tedni bi si ne bil verjel, da me bo življenje kdaj še veselilo. Zdaj pa sem ga vesel.«

Pogledal je Anico in njene oči so mu zasijale kakor zvezde. Tedaj je nadaljeval:

»Bil sem že čisto na tem, da se od same bridkobe izgubim. Najrajši bi se bil v zemljo vdrl, da bi žive duše ne bil videl, ker sem si mislil, da me itak nihče ne mara. Tuhtati sem začel in tuhtati pa še piti povrh, da že skoraj ni minil dan, ki me ne bi pri Mrdavsu videl...«

Anica je čutila, da pripoveduje Tine vse to njej sami, prav tako, kakor da se ji izpoveduje, da bi vedela, kako je z njim.

»Nazadnje —,« zdaj se je že spet nasmehnil. »nazadnje sem jel še za zakladi brskati.«

»Kaj si?« ga je Anica začudeno vprašala.

Tine je zardel.

Ali naj ji pove?

Tedaj je nekdo potrkal. V sobo je stopila Gradiška dekla in rekla:

»Domov pridite! Mrdavsova Rozika je prišla in bi rada z vami govorila.«

in vreden, da mu posvetimo vse svoje moči. Tu ne sme biti nobenega paktiranja z duhom tega sveta. Sodobno geslo je: totalitarizem (celotnost). Katoliška celotnost bodi naše geslo in njegovo izvajanje naša poglobljena skrb. Čim več bo katoliško mislečih in dosledno katoliško živečih poedincev v narodu, tem bolj katoliški bo naš narod.

Slovenstvo

S tem svojim načelnim stališčem smo se obenem izrekli za ohranitev in izpopolnitev slovenske narodnosti. Narod živi v svojih članah in po njih deluje. Narodnost ni neka abstrakcija (posnetje), kakor si jo ustvarjajo integralni Jugoslovenci, marveč je živa sila, ki se udejstvuje v posameznikih in po njih prešinja ves narodni organizem. Ta sila je specifično (svojevstveno) kulturna sila. Narod je kulturno občestvo, ki mu daje država politično organizacijsko obliko. Slovenci smo samostojna etnična individualnost (narodna osebnost, posebnost), ki raste iz svojih korenin ter je živeča tudi pod tujim jarmom samobitno kulturno življenje. Naša skrb bodi, da bo tudi v bodočnosti živeča svoje samobitno, avtonomno življenje. To bomo dosegli, če mladino vzgajamo v duhu slovenske narodne samobitnosti. Tako vzgojena mladina je nacionalna v pravem pomenu, ne sicer v tistem, ki si ga prilašča kot nekak sumljiv privileg nekaj tudi med Slovenci zastopana stranka, marveč v pomenu, kakor ga odobrava slovensko ljudstvo. Za naše ljudstvo ne more nacionalnost nikdar biti upadek slovenske narodnosti, marveč samo njena porast. Zato slovensko ljudstvo odklanja ono nacionalnost, ki se konstruira nekako preko njegove glave in ki jo v svoje namene propagirajo centralistično usmerjene stranke. Globoko prešinjati z zavestjo, da rast slovenstva obenem pomenja rast jugoslovanstva, bomo svoje sile in napore založili v zgraditev in izpopolnitev slovenske narodnosti.

Poedinec in družba

Smoter našega izobraževalnega in vagojnega dela je torej, da vzgojimo dobre sinove in hčere katoliški cerkvi in materi Sloveniji. Ti sinovi in hčere morajo biti, kakor sem uvodoma poudaril, sposobni za rešitev nalog, ki jih stavi življenje. Življenje je dolžnost. V tem smislu tudi nemški modroslovec Kant svarilno opominja: »Sanjal sem, da je življenje lepota, ko pa sem se prebudil iz sna, sem opazil, da je življenje dolžnost.« Danes težka dolžnost, ker so gospodarske in v obče družbene prilike prav težke. Usposobimo mladino, da se prilagodi tem in morda še »čujim prilikam. To svetuje dr. Beneš, sedanjí predsednik čehoslovaške republike, ko to-le poudarja: »Mlad človek mora biti pripravljen na spremembo življenjskih okoliščin, da se pretolče skozi svet. Vedno mora imeti dovolj energije in razumnosti. Izgubiti ne sme volje za delo. Imeti

mora zdrav življenjski optimizem, ki človeka jednolično v borbi za dobro in za boljše.« To borbo za dobro in za boljše mora človek voditi ne samo za sebe, marveč tudi za bližnjega. K temu ga usposablja ter mu pomaga socialna vzgoja po naukih katoliške cerkve, brez katerih ni prave in trajne ureditve zmedenih družbenih razmer in rešitve za človeštvo. Ako bi naša prosveta kdaj in kje izgubila iz vida socialno smer, bi s tem izgubila ne samo značaj sodobnosti, marveč tudi značaj katolištva.

Predsednik je pozdravil izmed navzočih zlasti g. kanonika dr. Žagarja, podžupana Žebota, ravnatelja Zora kot zastopnika ljubljanske Prosvetne zveze in zastopnika primorskih Slovencev ter predlagal vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru, knezu namestniku Pavlu, ministru dr. Korošcu, ki so jih zborovalci sprejeli z navdušenimi vzdihli.

POROČILO TAJNIKA

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Camplin, je razvidno, da je število društev, vključenih v zvezi, naraslo na 220, ustanovljenih je bilo 16 novih društev. Da bi odpomogla Zveza potrebi po predavanjih, ki ji je ustrezala s predavatelji, katere je iz centralne pošiljala društvo, je naročila nov skioptičen aparat na elektriko s 39 večbarvnimi filmi o važnih sodobnih vprašanjih. Centralna prosvetna knjižnica v Mariboru je v preteklem letu lepo napredovala; nabavljenih je bilo 447 knjig. Vseh knjig je zdaj 8195. Ispostedilo se je v lanskí poslovni dobi 23.818 knjig in obiskovalcev je prišlo 12.948. V prometu je sedaj pet potovalnih knjižnic, šesta se pripravlja.

FANTOVSKI IN DEKLIŠKI ODSKI

O delu fantovskih odsekov je poročal Mirko Geratič ter poudaril živahno delo teh odsekov, ki se je vršilo v štirih smereh: versko-vzgojni, prosvetni, organizatorični in telovadni. Pozornost je bila posvečena zlasti okrožjem. Porast fantovskih odsekov se kaže posebno v Mariboru, kjer delujejo trije odseki, v okolici pa pet. V Prekmurju je ustanovljenih 13 odsekov, ki imajo svoje okrožje. Vseh fantovskih odsekov na področju podzveze je sedaj 79.

Poročilo o dekliških odsekih je podala gospodična Sadravec. Vodstvo teh odsekov so prevzele katehistinje v Betnavi pod vodstvom g. Draga Oberžana. Iz tega poročila, kakor tudi iz poročila celjske podzveze se je videlo, da je dosedanje organizatorično delo med našo žensko mladino doseglo lepe uspehe ter da bo obrodilo v bodočnosti še lepše sadove vzajemnega sodelovanja Prosvetne zveze in Katoliške akcije.

BLAGAJNIŠKO POROČILO

je podal g. Maležič, ki je poročal, da je imela Zveza v preteklem poslovnem letu 228.191 din

denarnega prometa. Za nakup novih knjig za prosvetno knjižnico in za potovalne knjižnice je bilo izdanih 31.410 din, za skioptični aparat in nove filme 12.500 din, za izpopolnitev odrske garderobe 4750 din.

ODBOR

Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. dr. Josip Hohnjec, za odbornike pa gg.: dr. J. Jeraj, dr. F. Sušnik, dr. Meško, dr. Aleksič, Maležič, Sekolec, J. Stabej in M. Geratič. Za namestnike gg.: Fr. Kotnik, arhidiacon Fr. Tovorin, ravnatelj Fr. Hrastelj, prof. T. Klasinc, prof. I. Bezjak, prof. M. Munda, prof. P. Kovačič, ravnatelj prof. Rihter in I. Camplin. Pregledniki so gg.: kanonik dr. J. Mirt, prof. P. Živornik, ravnatelj J. Gašparič. Člani razsodišča gg.: dr. A. Juvan, dr. J. Leskover, dr. A. Bartol in dr. M. Kejžar.

Selnica ob Dravi. Naša »Čitalnica« bo v nedeljo 21. novembra priredila veseligr v treh dejanjih »Dva para se ženita«. Igrali bomo v Doplerjevi dvorani ob treh in ob sedmih. Vljudno vabimo!

Hoče pri Mariboru. »Slomšekov dom« zopet vabi. »Madona v gozdu« je naslov lepi igri, ki jo bomo v nedeljo 21. novembra vprizorili na našem odru. Igrali bomo ob treh in ob pol osmih. Pridite!

Prosvetno društvo Ptuj. V nedeljo 7. novembra ob 15 je bil v društvenih prostorih minoritskega samostana izredni občni zbor. Poleg številnega članstva se ga je udeležil tudi g. župan dr. Al. Remec. Dostojno kot malokdaj je bila zastopana mladina. Iz poročil odbornikov je bilo razvidno, da je bilo društvo v tem poslovnem letu zelo pridno na delu. Društvo je imelo v tem letu več predavanj, nekaj predstav in akademij, posebno pa se je izkazalo s prireditvijo prosvetnega tabora, ki je nadse lepo uspel. Za svoje požrtvovalno delo je odbor žel od prisotnih obilo pohvale in odobravanja. V novi odbor so bili izvoljeni gg.: prof. Alič, prof. Cajnkar, Arnuš, Majhen, p. Inocenc, gđna prof. Rovškova, ga. Majhen, ga. Prapor in gđna Novakova.

Jarenina. Katoliško prosvetno društvo v Jarenini je igralo na Martinovo nedeljo veselo spevoigr »Mežnarjeva Lizika«. Ker je igra na splošno dobro uspela, zato se bo na občo željo ponovila v nedeljo 21. novembra. Vabimo vse, tudi tiste, ki so v nedeljo izostali, da se tudi ti pošteno nasmejejo. Na svidenje na v nedeljo!

V Aničinem licu sta njeni dve zvezdici ugasnili in Tinetu se je zazdelo, da je na mah postalo mračno in temno.

»Tako! Bom moral pač iti.«

Počasi se je vzdignil. Nekaj bi bil še rad rekel, toda Anica se je tako globoko sklonila na svoje šivanje, da mu je obtičalo.

»Lahko noč!« je želel in šel z deklo.

Biti mora! si je mislil. Saj sem vedel, da bo prišla, ko nisem dal glasu od sebe.

Ko je zagledal Roziko, ki je čepela za mizo, se je prestrašil. Ti ljubi Bog, kako je shujšala! Prav zasmilila se mu je.

»Dober večer, Rozika,« je rekel prijazno, in ker se mu je res smilila, je še dodal:

»Kajne, že kdaj bi bil moral priti in ti povedati! Ali veš —«

Zataknilo se mu je, ker ni prav vedel, kako ji naj razloži, da mu za zaklad ni prav nič več tako, kakor prej kdaj, zadnje tedne pa že sploh ne...

Dekle pa mu je kar prevzelo besedo. Ko ga je videla zdaj tu pred seboj, kako ji govori prijazno in vendar tuje, pač tako, kakor bi govoril z najbolj tujim človekom, tedaj se je zavedela, da nima prav nič upati. Sicer je to Bog ve kako posebej kje ne boli, ali misel na Gradiško bo morala pač pokopati. Ostane ji le še ono drugo upanje — na zaklad.

»Saj vem, že vem,« je dejala porogljivo, glas pa ji je bil rezek in — — — — — dovolj vem, Tine.

To pa mi moraš povedati: Čemu sem ti prav za prav poslala tisto reč, ha?»

Tine je hodil po sobi gor in dol.

»Glej, Rozika, saj se nikamor ne mudi! Zaklad nama ne uide. Saj bi jaz tudi prav rad vedel in videl, kako je tam gori. Ali saj ni nikjer zapisano, da bi moralo biti to danes ali jutri...«

»Tako torej!« je zavpila Rozika in poskočila kakor divja mačka. »Zdaj govoriš tako, prej pa ti ni dalo miru in nisi mogel čakati.«

Gradišnik je obstal pred njo in jo je gledal mirno in je premišljal. Zdajci se je celo nasmešnil.

»Da, prej!« je spregovoril počasi. »Prej sem ti sanjaril in brodil po možganih, ker drugega na svetu vedel nisem.«

Zasmejala se je hudobno:

»Zdaj pa veš, kaj?« ga je prebodla z očmi. »Želim ti obilo sreče, Gradišnik, in kup otrok. Pa lahko noč!«

Pohitela je k durim, prišla za kljuko, pa še obstala.

»Tisti zavoj mi vrni!« je velela.

Tine jo je ošvignil z očmi, ona pa se je izognila pogledu.

»Kaj boš s to rečjo?«

»Kaj? Vrnila jo bom tistemu, ki jo je meni dal,« je odgovorila trmasto. Niti zlagala se ni. Rozika je že natančno vedela, kaj bo zdaj storila.

»Saj bi bilo res najbolje,« je menil Tine, čeprav

pa je pokojni predsednik čital tudi domače in inozemske časopise.

—

Miza kanclerja Hitlerja

Nemški kancler Hitler ima za zajtrk močnik z mlekom. Za kosilo največkrat nič ne je, ali pa zopet ovseni močnik, kak sadni sok in nekaj zelenjave. Za večerjo ima včasih solato z jajci, včasih jajca s solato. — Priljubljena jedila so mu: okisana prežganka, mlečni riž s cimetom, krompirjevi hlebkci ter cmoki, od časa do časa torta z mlekom. Mesa ne pokusi nobenega.

—
S čim se hrani
Mussolini?

Mussolini popije za zajtrk skodelico črne kave. Za kosilo, ki je šele ob eni, ima solato

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo Sveti Križ na Murskem polju priredi v nedeljo 21. novembra po večernicah v Slomšekovi dvorani igro v treh dejanjih in sedmih slikah »Krivoприсеžnik«. Igralci nastopijo na odru v pristnih narodnih nošah. Pri igri sodeluje pevski in tamburaški zbor pod vodstvom g. kaplana Ašiča. — Vstopnina 6, 4 in 2 din. Križevčani in tudi sosedi farani, posetite našo Slomškovo dvorano!

Razkrižje pri Ljutomeru. Po zgledu naših sosedov v Slovenskih goricah in po Murskem polju smo ustanovili tudi v Razkrižju fantovski odsek Prosvetnega društva. Po številu prav nič ne zaostajamo za našimi sosedi. Vendar še nimamo na razpolago kakšne večje dvorane, da bi se zbirali v njej, zamenkrat se mora biti za nas dosti velika soba tega ali onega člana, da se tam pogovorimo o tekočih zadevah. Pred dobrim letom smo se imeli v župnišču društven prostor, ko so se bili pri nas št. gg. salezijanci iz Veržaja. Ti so nas razumeli in nas tudi organizirali. Toda sedaj smo pa osamel. Moramo sedaj popolnoma sami delati. Zelo smo zadovoljni, da spadamo pod Ljutomerski okraj. Na ta način imamo čisto blizu do višjih oblasti. V Razkrižju in v okolici bivamo razen nekaj malih izjem sami Slovenci. Nekateri bi nam radi še vedno vsiljevali mnenje, da smo Hrvati, mi pa trdimo, da smo bili in še bomo zavedni Slovenci in bomo v bodoče vedno s Slovenci sodelovali. Nekateri nam hbejo vsiljevati hrvaške liste, toda mi si nasprotno naračujemo naše slovenske liste. Želimo pa še od merodajnih faktorjev, da se nam Slovencem tudi božja beseda oznanjuje v slovenskem jeziku. Ako imajo Slovenci v Beogradu, Zagrebu in celo v Holandiji in v Ameriki, kjer žive kot izseljenci, slovenske duhovnike, hočemo tudi mi tukaj poslušati božjo besedo v slovenskem jeziku. Mi imamo to pravico in nečemo, da nam kratki kdo naših narodnostnih svetinj. Sliši se, da bodo v kratkem tudi naša dekleta ustanovila dekliški odsek. Veliko zanimanje je tudi med njimi in Bog daj uspeh pri našem delu!

Sv. Urban pri Ptaju. V nedeljo 21. novembra se bo vršila na prijaznem hričku Sv. Urbana blagoslovitev novega župniškega doma. Pričetek slovesnosti bo ob desetih. Blagoslov bo izvršil rojak narodni voditelj s Koroškega preč. g. Vinko Poljanec, ki ima tudi sv. opravilo. Ob pol treh popoldne se vrši akademija z govorom, de-

Knjige za zimske večere!

Zahtevajte seznam naše založbe, dobite ga brezplačno! Tam si lahko izberete knjige vseh vrst, zabavne in poučne! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru ali v Ptaju!

kľamacijami, petjem, telovadnim nastopom fantovskega odseka in Finžgarjevo igro »Nova zapoved«. Vsa sosedna društva vladno vabljena! Novi farni dom bo zbirališče Katoliške akcije, krščanskih društev in vernih Urbančanov.

Dramlje. V nedeljo 21. novembra ob treh priredi naše Katoliško prosvetno društvo s sodelovanjem fantovskega odseka in dekliškega krožka v novem Slomškovem župniškem domu akademijo s pestrim sporedom. Vsi prijatelji katoliške ljudske prosvete iskreno vabjeni!

Odprta noč in dan so groba vrata.

Sv. Barbara pri Mariboru. V četrtek 11. novembra je nagle smrti umrla Marija Simonič, posestnica v Zgornji Koreni, zadeta od kaplj. Pokopali smo rajno v soboto. Na sedmini se je nabralo za novo bogoslovje 130 din. Njeni duši bodi Bog milostljiv sodnik!

Sv. Andraž v Slov. goricah. Grob za grobom raste. V oktobru smo spremili na našo božjo njivo tri blage gospodinjice: Lizo Hojnik, Alojzijo Horvat in Klaro Golnar. Bile so vzorne žene in matere, vnete tudi za dušni dobrobit svojih družin, članice Marijine družbe žen, zato jih je Gospod poklical k sebi k večnemu plačilu. Vsem žalujočim družinam, zlasti pa družini Golnarjevi, kateri je smrt vsekala posebno hudo rano — saj je ostal mož, vrli odbornik tukajšnje občine, sam s svojimi majhnimi nepreskrbljenimi otroci — želimo in prosimo tolažbe in božje pomoči. — V nedeljo popoldan je zopet zapel veliki zvon in šlo je od ust do ust: Gregor Druzovič je umrl. Daleč naokoli poznana osebnost. Nad 50 let je opravljal častno službo cerkvenega ključarja in

Slovenci v Zagrebu. Prvi prosvetni večer Slomškovega prosvetnega društva je bil posvečen našemu velikemu dr. Jan. Ev. Kreku. Ob 20 letnici njegove smrti smo si s predavanjem ogledali njegovo življenje in delo, čigar sadove mi vsi uživamo. Prosvetni večer je bil v Gajevi ulici 4, II. nadstropje, kjer ima društvo lepe in velike prostore. — V nedeljo 7. novembra pa so naši zvesti prijatelji napolnili Jeronimsko dvorano in z zadovoljstvom gledali igralce dramatičnega odseka, ki so igrali »Tlačane«, poučno in pretresljivo petdejanjo iz življenja naših prednikov, ki so se bojevali za svojo zemljo in pravico. To je že druga Redenškova igra na našem odru; zdelo se nam je boljše kot »Črna žena«. — V nedeljo 14. novembra smo praznovali pri Sv. Roku tretjo obletnico, kar je bila v novembru 1934 obnovljena služba božja za zagrebške Slovence. Prosili smo Boga, naj še naprej blagoslovlja naše delo za duše.

in sadje, včasih majhno ribo ali kuhano meso in mleko. Večerja ob devetih, zopet sadje in mleko. Najrajši ima grozdje in ne mine dan, da ne bi pojedel vsaj enega grozda. Poleti ga dobi iz Sicilije, jeseni iz rimske okolice, pozimi iz Srednje in Severne Italije, spomladi iz Libije onkraj Sredozemskega morja. Žganja se ne dotakne nikdar, vina in cigarete redkokdaj.

Vladar Turčije Ataturk poje velike količine ovčjega mesa v vseh turških oblikah: pečenega, dušenega, točenega in praženega. — Tudi pije rad. Sploh so mu pri srcu velike, sijajne gostije in družbe. Glede kajenja pa sploh ne pozna mere.

ji še ni prav verjel. Vendar pa je stopil po zavoj in ga ji prinesel.

»Previdna bodi, ker je nevarna reč!« jo je še posvaril, ona pa se je zaničljivo namrdnila in je šla, ne da bi še kaj rekla.

Zunaj je bila noč. Dež je kropil, megla je pokrivala dolino, da ni bilo dalje kakor tri korake videti.

Rozika je hitela. Zavoj je skrbno skrila pod ruto, ker se je bala, da bi se na dežju zmočil.

Ko je prišla na kraj vasi, je začela leteti, kakor da se ji na moč mudi.

Letela je in ni marala ne za noč ne za dež, v mislih ji je bil le ta mali, težki zavoj, ki mu je dana tolika moč, da drobi največje skale.

Tedaj ji je iz megle in teme posvetila svetilka na Mrdavsovi gostilni.

Iz hiše so prihajali glasovi delavcev. Rozika je šla v kuhinjo in skrila dinamit. Potem je pomignila Ivanu, ki je pil v sobi, da je prišel k njej.

»Nekaj ti povem,« je rekla mrko! »če nisi strahopeten, postaneš lahko bogat.«

»Kaj strahopeten?« se je ponašal velikan. »Na dan z besedo!«

Rozika je stopila k omari, v katero je skrila dinamit.

»Na!« mu je dala zavoj.

Ivan je debelo pogledal.

Tokrat ji ni bilo treba dolgo prigovarjati. Zlata, zlata, morda polna skrinja zlata — zakaj ne? Česa vsega niso našli zunaj pod Martincem v onem starem grobu! Res, zlata nič; ali tu bo drugače. In skalo razstreliti — to mu je tako, kakor za koga drugega, če gre drva sekat. Nič lažjega...

»Ko bo prva jasna noč, opravim,« je obljubil. »V dežju ne grem. Jutri opoldne pridem, da mi pokažeš, kje da je.«

Toda jasne noči dolgo ni hotelo biti. Deževalo je in deževalo. Trije, štirje dnevi so minuli. Vse je bilo v vodi. Tu in tam se je udril kak breg. Tudi gori pri kapelici se je trgala zemlja. Vsako leto je tako, kadar dalj časa dežuje.

Tedaj je neke noči zapihal veter in zjutraj je bilo nebo čisto in modro, sonce pa vse zlato.

Danes! se je vzradostila Rozika, ko se je zbudila, in srce ji je začelo močnejše biti. Noben dan ji ni minil tako počasi kakor ta. Po delu je prišlo nekoliko delavcev; toda odšli so kmalu; zunaj na cesti bodo nocoj tudi razstreljevali, zadnjič, pravijo.

(Dalje prihodnjik)

Vse šolske potrebščine

dobite najceneje in najboljše v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptaju!

du, ob poslovnih besedah tukajšnjega g. župnika in občinskega tajnika Vojska smo ga položili k večnemu počitku z željo, da hočemo vsi po njegovih stopinjah, po geslu: Sveta vera bodi nam luč, beseda slovenska pa ključ do prave narodove omike!

Gomilsko-Trnava. Po dolgem trpljenju nas je zapustil g. Vinko Drčar, dolgoletni zvesti naročnik »Slov. gospodarja« in odločen krščanski mož, kakršnih ni veliko v naši vasi. Toda kljub temu, da je bil odločno katoliškega mišljenja in ni svojega prepričanja nikoli skrival, so ga spoštovali in cenili tudi nasprotniki, kakor je pričel njegov veličastni pogreb. Bil je med ustanovitelji naše šole, podpornik cerkve in društev ter boater nešteti otrokom. Naj uživa sedaj plačilo za svoja dobra dela!

Male dole pri Vojniku. »Blagor jim, ki v Gospodu umrjejo!« Tako nam prihajajo v spomin besede Skrivnostnega razodetja, ko je izročil svojo dušo Stvarniku naš nepozabni štefan Vrbič, p. d. Selotnik, posestnik v Malih dolih. Pokojni se je rodil 24. decembra 1879 kot sin katoliških staršev, po katerih je podedoval izredno marljivost in usmiljeno srce do siromakov, katerim je vsikdar rad pomagal. Prenesel je vse strahote svetovne vojne, zato se je vrnil domov zelo slabega zdravja. Tudi potem je stalno bolehal, dokler ni po večtedenskem neizmernem trpljenju podlegel. Kot zelo priden gospodar se je zavedal, kako velika je vrednost časa, ki nam ga Bog daje za dosego naših namenov. Pristaš katoliške stranke je volil vedno le stranko dr. Korošca, kakor bi moral storiti vsak značajan mož in fant, ki mu je za srečo naroda, ako ima poštene zastopnike. — Tako prerano se je ločila Tvoja duša, dragi štefan, ter šla na večne poljane, kjer ni več zemeljskega trpljenja. Mi vsi smo še ostali v »solzni dolini« ter upamo, da se enkrat snidemo v nebeških višavah, ko bomo tudi mi vzeli slovo od sveta. Spominjali se Te bomo v molitvi za usmiljenje Gospodovo! Vsemogočni Bog življenja in smrti daj pokoj Tvoji duši!

Mozirje. Umrli je v Lokah pri Mozirju 9. novembra gospa Marija Vajd, v starosti 63 let. Veliko je trpela v življenju z boleznijo, njena duhovna moč in tolažba je bila molitev. Rajna je bila 12 let cerkvena pevka. Njena hiša je dolgoletna naročnica »Slov. gospodarja«. Zapustila je užaloščenega soproga. Naj počiva v miru — žalujočim sorodnikom naše sožalje!

Pištanj. (Smrt vzorne katoliške žene in matere.) Pokopali smo 8. novembra Lupšetovo mamo iz Lesičnega. Zaslužila je, da ji postavimo spominček v »Slov. gospodarja«. Po lepo preživelih dekliških letih se je omožila 22 let stara. Bila je zgledna žena in ljubezniva pomočnica svojemu možu. Ona skrbna gospodinja, mož pa priden mizar, tako sta začela na malem posestvu. Njun srečen zakon je Bog blagoslovil z osmero otroci, ki še vsi živijo. In tu je dobra mati pokazala svoje lepe lastnosti. Ni se bala trpljenja, ne truda, ne skrbi, ampak veselila se je vsakega otroka. Kako lep zgled mehkužnim modernim ženskam, ki se bojijo otrok, da same lahko živijo v razkošju. In kot pravi katoliški materi rajni ni bilo zadosti, da je otrokom dala telesno življenje, ampak je vse že od malega učila živeti v strahu božjem. Učila jih je z lepim zgledom, z besedo, in molila je veliko, da je Bog blagoslovil njeno delo. Potem so se otroci začeli učiti in pripravljati za življenje. Zato so morali od doma. In zdaj je skrbna mati še podvojila svoje molitve doma in ko je le mogla v cerkev je tudi prjela sv. obhajilo, da je pri božjem Srcu dobila novih moči za sebe in blagoslova za svoje otroke. Kako tako krščansko mater vse spoštuje, je pokazal veličasten pogreb. In le take pobožne matere otroci ne pozabijo. To smo videli pri Lupšetovih:

Pri osebah, ki jim ni mogoče veliko kretati, pa zaradi tega trpe na zapeki in motnjah v prebavi, spremljanih na istočasno pomanjkanju teka, nudi večtedenska kura z naravno

FRANZ - JOSEFOVO

grenčico zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno ena cela čaša.

FRANZ - JOSEFOVE

vođe zjutraj na tešče in zvečer, predno ležete spat.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

od blizu in daleč so vsi prišli na pogreb in se niso dali potolažiti ob izgubi take matere. Take ljubezni je deležna samo dobra krščanska mati, tako smo rekli vsi. Naj bo rajna v obilni meri deležna bogatega plačila, ki ga je Bog pripravil dobrim materam.

Sv. Rupert nad Laškim. Dne 6. novembra je v Bezgovninah po dolgem trpljenju zatisnil svoje

Mežiška dolina. Zakaj stojte pri nas spomeniki? Že junija meseca letos so slovenski otroci, ki so bili na Peci na izletu, poškodovali soho kralja Matjaža. Soha je namreč bila postavljena pred leti tik Uletove kočice na Peci. Dotični otroci so kralju Matjažu izruvali 42 žebličkov, ki so bili zabiti okoli krone, ki so jih pri odkritju sohe zabili razni posestniki v spomin. Pustili so le dva žeblička, med njimi tudi Sokola v Mežici. Pokvarili so tudi nos. S tem svojim »delom« so napravili škodo za 2000 din. — Isto žalostno sliko kot kralj Matjaž na Peci kaže sedaj Malgajev spomenik, ki stoji ob državni cesti Guštanj—Dravograd. Na Malgajevem spomeniku je poleg njegovih podatkov tudi pesem, ki naj vse Slovence vzpodbuja, da mislimo na naše brate onkraj Karavank. Pa se je znašel nekdo, ki si je iz dolgočasje ali pa iz nevoščljivosti privoščil popravke na spomeniku. Z nekim trdim predmetom je odrgnil precej črk, tako da sedaj kaže vsa pesem precej smešen tekst. So pri nas ljudje, ki niti ne vedo, kaj ta spomenik pomeni. Ko sem si zadnjič to oskrumbo ogledal, sem vprašal nekega fantiča, ali ve, zakaj stoji ta spomenik, pa mi je odgovoril, »da se je tukaj eden ustrelil«. Mnenja smo, da bi bilo koristno, če bi otroke malo poučili o bojih, ki so se vršili okrog Guštanj, ter o koroškem kraljeviču Marku — Francu Malgaju!

Prevalje. Zanimiva igra narave. Na Lešah pri Prevaljah je na vrtu g. Franca Levko pognala jablana par lepih cvetov. Za pozno jesen, zlasti ko je že padel sneg, je ta igra narave vsekakor zanimiv pojav.

Maribor. (Dva mlada doktorja v Žebotovi hiši.) V hiši mariborskega podžupana g. Žebota so letos dobili dva mlada doktorja. Dne 1. maja je bil na ljubljanskem vseučilišču proglašen za doktorja prava drugorojenec sin Ciril. Dne 12. novembra pa je na ljubljanskem vseučilišču slovesno promoviral za doktorja-jurista najstarejši sin Franček. Ob tej priliki so se v Žebotovi hiši zbrali prijatelji te hiše in so roditeljem kakor tudi mladima doktorjema izrazili svoje častitke župan g. dr. Juvan, župnik g. p. Valerijan, ravnatelj g. Hrastelj, ravnatelj g. prof. Richter in več drugih odličnih predstavnikov javnega življenja v Mariboru. — Tudi »Slov. gospodar« se pridružuje izrečenim častitkam!

Sleme nad Mariborom. (Izvanredna lovska sreča.) Pretekli ponedeljek je ustrelil v Slemenu nad Mariborom veleposestnik g. Maks Pipuš v svo-

oči k večnemu počitku posestnik Zupanc Anton, p. d. Navrelc. Bil je mož-poštenjak, kakor jih današnji svet ima vedno manj tudi med preprostimi ljudstvom. Tih in skromen v vsem svojem življenju, pa odločen povsod, kjer je šlo za poštenost in pravico, si je pridobil nehoti naklonjenost in spoštovanje vseh sosedov in znancev. Živel je v srečnem zakonu, v katerem se mu je rodilo 13 otrok. Zadnja leta so ga obiskovale težave in nadloge, strela mu je uničila kozolec, ki je nov stal velikanski strud in stroške; končno se je oglasila bolezen, ki ga je več let mučila, nazadnje pa mu povzročila hude bolečine; a pokazal se je pravega krščanskega moža: nikomur ni nikoli tožil svojih težav. Zato pa so mu tudi na njegovi zadnji zemeljski poti mnogoštevilni znanci in prijatelji ter sosedi skazali dostojno čast, domači g. župnik pa mu je ob grobu spregovoril zasluženo slovo. Počivaj v miru, dobri oče in vrli gospodar, in prosí pri Bogu za svoje domače in prijatelje!

jem lovišču kapitalnega starega in izvanrednega srnjaka. Lovski prijatelji in znanci g. Pipuš, kateri so srnjaka občudovali, trdijo, da je bil star že najmanj 18 do 20 let, kar so spoznali po njegovem zobovju in rogovi. Imel je namreč 23 cm dolgo in izredno močno rogovje in je tehtal 36 kg. Ta izredni srnjak se je priklatil najbrž iz sosednjih lovišč, ker so ga tudi že sosedi pridno zasledovali, žal, brez uspeha. Imel je tudi levo sprednjo nogo 6 cm krajšo od desne in v kolenu negibno, kar da sklepati, da je bil pred leti nastreljen ali ranjen. — Srečnemu lovcu: Lovski blagor!

Apache. Poročali smo o tem, da je avto, ki je vozil živino v Maribor, zadel v neki kmečki voz s kravjo vprego. Informirali smo se ter doznali, da to ni bil avto g. Korošca, marveč nekega drugega posestnika. V toliko svojo vest popravljamo.

Razkrižje. Kakor je že javnosti znano, smo imeli do lanskega leta v zavodu sv. Ivana Nep. gg. salezijance, ki so nas pa zaradi stvarnih razlogov zapustili, in to lani ob koncu cerkvenega leta. Bivali so med nami polnih osem let. Za časa njihovega bivanja med nami je tukaj prevladovalo splošno zadovoljstvo ter mir med verniki, kajti slovenska beseda je vsakemu človeku pri nas draga, domača ter materinska. Jasen dokaz za to je ta, da se tedaj ni nikdo prepiral pri nas radi slovenstva in hrvatstva, čeprav smo tedaj pripadali duhovni oblasti v Zagrebu, civilni pa v Čakovcu. Duhovni oblasti smo še sicer priklonjeni v Zagreb, civilni pa ne več v Čakovec, ampak v Ljutomer, oziroma dravski banovini. Ob odhodu gg. salezijancev iz Razkrižja je še slednjič zadnji ravnatelj zavoda sv. Ivana č. g. Vogrin — sedaj ravnatelj dijaškega doma »Martinišče« v Murški Soboti — zaprosil prevzvišeni duhovni stol v Zagrebu, naj dodeli župnijo Razkrižju, da ne bo naprej ekspozitura, da potem gg. salezijanci ostanejo dalje na Razkrižju. Žal, prošnja g. Vogrina ni bila uslišana in tako smo izgubili iz svoje sredine izvrstne delavce na polju duševnega življenja ter z njimi tudi blagoslovljeni mir, ki je bival tukaj in ki more biti samo med Slovenci. Po odhodu gg. salezijancev so zaprosili za Razkrižje gg. lazaristi iz Domžal ter tudi oo. minoriti iz Zagrebe. Končno so med nami zasumele vesti, da je prevz. g. dr. Stepinac podelil Razkrižje oo. frančiškankom iz zagrebske provincije ter da dobi Razkrižje samostojno župnijo. Tedaj se je javilo zadovoljstvo radi samostojne župnije. Našel se je pa nekdo, ki je v to zadovoljstvo vrgel besede: Sedaj pa boste morali pri sv. daritvah v cerkvi in izven nje vršiti vse v hrvatskem, ne v slovenskem jeziku, kakor do sedaj. Te besede so bile udarec, ki ga mi ne prenesemo kar tako, zato smo se takoj zavedali,